

Profesijné vzdelávanie učiteľov k inklúzii

Záverečná súhrnná správa k fáze č. 1

EUROPEAN AGENCY
for Special Needs and Inclusive Education

PROFESIJNÉ VZDELÁVANIE UČITEĽOV K INKLÚZII

Záverečná súhrnná správa k fáze č. 1

TPL4I

Európska agentúra pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania (ďalej len „agentúra“) je nezávislou a samosprávnou organizáciou. Agentúru spolufinancujú ministerstvá školstva jej členských krajín a Európska komisia prostredníctvom operačného grantu v rámci vzdelávacieho programu Európskej únie (EÚ).

Spolufinancované z
programu Európskej
únie Erasmus+

Podpora Európskej komisie na výrobu tejto publikácie nepredstavuje súhlas s obsahom, ktorý odráža len názory autorov, a Komisia nemôže byť zodpovedná za prípadné použitie informácií, ktoré sú v nej obsiahnuté.

Názory vyjadrené akoukoľvek osobou v tomto dokumente nemusia nutne predstavovať oficiálne názory agentúry, jej členských krajín alebo Komisie.

© European Agency for Special Needs and Inclusive Education 2020

Redaktori: Annet De Vroey, Simoni Symeonidou a Amélie Lecheval

Táto publikácia je dispozícii v rámci otvoreného prístupu. To znamená, že k nej máte voľný prístup, môžete ju používať a ďalej šíriť, ak náležitým spôsobom uvediete Európsku agentúru pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania ako jej autora. Viac informácií nájdete v politike otvoreného prístupu agentúry na stránke:

www.european-agency.org/open-access-policy.

Túto publikáciu môžete citovať týmto spôsobom: Európska agentúra pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania, 2020. *Profesijné vzdelávanie učiteľov k inklúzii: Záverečná súhrnná správa k fáze č. 1.* (A. De Vroey, S. Symeonidou a A. Lecheval, red.). Odense, Dánsko

Toto dielo podlieha licencii **Creative Commons Uvedte pôvod – Nepoužívajte komerčne – Nespracovávejte 4.0 Medzinárodná**. Túto publikáciu nesmiete bez súhlasu agentúry upravovať ani preložiť.

V záujme lepšej prístupnosti je táto správa k dispozícii v 25 jazykoch a v prístupnom elektronickom formáte na webových stránkach agentúry: www.european-agency.org

Toto je preklad pôvodného textu v anglickom jazyku. V prípade pochybností o presnosti informácií v preklade si prečítajte pôvodný text v anglickom jazyku.

ISBN: 978-87-7110-929-0 (elektronická verzia)

Sekretariát

Østre Stationsvej 33
DK-5000 Odense C Denmark
Tel.: +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Kancelária v Bruseli

Rue Montoyer, 21
BE-1000 Brussels Belgium
Tel.: +32 2 213 62 80
brussels.office@european-agency.org

Obsah

Úvod	5
Hlavné prvky politik pre profesijné vzdelávanie učiteľov k inklúzii	6
Trendy a hlavné problémy v národných/regionálnych politikách pre PVU k inklúzii	8
Úloha profesijného vzdelávania učiteľov k inklúzii v oblasti systémov inkluzívneho vzdelávania	10
Profil inkluzívneho učiteľa na pokrytie kontinua profesijného vzdelávania učiteľov	11
Záverečné poznámky	12
Výstupné údaje projektu	13
Literatúra	15

Úvod

Vzhľadom na neustále narastajúce odlišnosti medzi skupinami žiakov sa všeobecne uznáva kľúčová úloha učiteľov a potreba ich profesijného vzdelávania k inklúzii. Učiteľia, výskumní pracovníci a tvorcovia politík na miestnej, regionálnej, národnej, európskej a medzinárodnej úrovni čoraz viac diskutujú o kontinuu príležitostí profesijného vzdelávania učiteľov (PVU), aby všetci učiteľia a ďalší zamestnanci boli pripravení na inklúziu všetkých žiakov.

Tvorba politík pre profesijné vzdelávanie učiteľov k inklúzii je z hľadiska inkluzívneho vzdelávania dôležitá. Inkluzívnym vzdelávaním sa zabezpečí, aby „žiaci všetkých vekových kategórií mali prístup k zmysluplným a vysokokvalitným vzdelávacím príležitostiam vo svojej miestnej komunite spolu so svojimi priateľmi a rovesníkmi“ (Európska agentúra, 2015, s. 1). Profesijné vzdelávanie učiteľov k inklúzii tvorí neoddeliteľnú súčasť rozvoja inkluzívnych vzdelávacích systémov.

Projekt **Profesijné vzdelávanie učiteľov k inklúzii** (TPL4I) sa zameriava na všetky politiky, ktoré majú vplyv na PVU k inkluzívnemu vzdelávaniu. Cieľom fázy č. 1 projektu TPL4I je identifikovať hlavné prvky politiky tak, aby všetci učiteľia boli v každej etape svojej kariéry pripravení na inkluzívne vzdelávanie. Vo fáze č. 2 sa zdôrazní jeden konkrétny prvok, ktorý bude nadväzovať na ostatné projekty Európskej agentúry pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania (ďalej len „agentúra“). V tejto správe sa nachádza zhrnutie výsledkov fázy č. 1 projektu TPL4I.

V prvom rade stanovuje prvky politického rámca pre profesijné vzdelávanie učiteľov k inklúzii. Tím pre projekt TPL4I vytvoril na základe **prehľadu literatúry** o medzinárodných politikách a výskume (Európska agentúra, 2019a) **nástroj na samohodnotenie politiky** (Európska agentúra, 2019b). Účelom nástroja je pomôcť tvorcom politík so zaznamenávaním a vyhodnocovaním národnej/regionálnej politiky pre profesijné vzdelávanie učiteľov k inklúzii v troch oblastiach:

- politická vízia a hlavné zásady,
- ciele a kontinuum podpory,
- budovanie kapacít, financovanie a monitoring.

Po druhé, táto správa opisuje kľúčové problémy, ktoré boli zistené v 26 európskych krajinách v rámci identifikovaných prvkov politiky. Súhrn všetkých zistení (Európska agentúra, 2020b) poukazuje na hlavné výzvy pre tvorcov politík a poskytovateľov profesijného vzdelávania učiteľov k inklúzii.

Po tretie, správa posudzuje zistenia vo vzťahu k predchádzajúcej činnosti agentúry a začleňuje ich do komplexného systematického prístupu.

A nakoniec, správa navrhuje širšie využívanie *Profilu inkluzívneho učiteľa* (Európska agentúra, 2012). Vo fáze č. 2 projektu TPL4I bude tento aspekt ďalej rozpracovaný.

Hlavné prvky politik pre profesijné vzdelávanie učiteľov k inklúzii

---

Výskumné štúdie a dokumenty o politikách na medzinárodnej a európskej úrovni poukazujú na hlavné problémy v oblasti politik profesijného vzdelávania učiteľov, ktoré sa zameriavajú na podporu spravodlivosti a inklúzie (Európska agentúra, 2019a). Je osobitne potrebné riešiť obavy **všetkých učiteľov**, ktoré sa týkajú inkluzívnej praxe.

Kontinuum príležitostí profesijného vzdelávania učiteľov sa odvíja od pregraduálneho vzdelávania učiteľov až po indukciu, sústavný odborný rast a profesijné vzdelávanie učiteľov vzdelávajúcich učiteľov. V prípade profesijného vzdelávania učiteľov k inklúzii sú súčasťou tohto kontinua aj špecializovaní a podporní pracovníci, ktorí pracujú spolu s učiteľmi v rámci inkluzívneho vzdelávania. Politikou preto treba dosiahnuť, aby sa všetci zamestnanci, vrátane špecializovaných a riadiacich zamestnancov školy, zapojili do celokariérneho rozvoja kompetencií v oblasti inklúzie.

Rovnako sa prostredníctvom politiky musí podporiť hlbšie pochopenie rozmanitosti s dôrazom na profesijné vzdelávanie učiteľov k **spravodlivosti a inklúzii**. Spolupráca v praxi je dôležitá s cieľom vytvoriť rôzne cesty smerom k profesijnému vzdelávaniu učiteľov k inklúzii a poskytnúť všetkým zamestnancom príležitosti pre reflexiu a profesijné vzdelávanie v oblasti inkluzívneho vzdelávania.

Na základe týchto zistení je Nástroj na samohodnotenie politiky TPL4I komplexným prostriedkom pre hodnotenie politiky a jej vývoja v oblasti profesijného vzdelávania učiteľov k inklúzii. Stanovuje tieto hlavné oblasti a zásadné prvky politiky:

Vízia a hlavné zásady:

- **jasná politická vízia pre PVU v oblasti spravodlivosti a inklúzie** s cieľom zabezpečiť, aby všetci učelia mali príležitosti na celokariérne profesijné vzdelávanie, ktoré vychádza zo zásad inkluzívneho vzdelávania, ako aj vlastnú pedagogickú zodpovednosť za všetkých žiakov a mohli prispieť do spolupráce v rámci inkluzívneho vzdelávania,
- **hlavné zásady politiky profesijného vzdelávania učiteľov k inklúzii** s cieľom zabezpečiť, aby sa PVU stalo nevyhnutným predpokladom inkluzívneho vzdelávania a obsahovalo zásady a prax inkluzívneho vzdelávania v rámci pregraduálneho vzdelávania učiteľov a PVU pre začínajúcich, skúsených a špeciálnych pedagógov a pre učiteľov vzdelávajúcich učiteľov.

Ciele a kontinuum podpory:

- **ciele politiky profesijného vzdelávania učiteľov k inklúzii** pokrývajú otázky, ktoré prispievajú k pochopeniu a implementácii inkluzívneho vzdelávania: kvalifikácie, oblasti kompetencií, pedagogické teórie v oblasti inklúzie, dialóg o inklúzii a zosúladenie PVU s cieľmi politiky na národnej, regionálnej a miestnej úrovni a systémovými požiadavkami pre inkluzívny vzdelávací systém,

- **kontinuum podpory pre všetkých učiteľov**, ktoré ponúka rozmanité príležitosti profesijného vzdelávania v oblasti inkluzívneho vzdelávania naprieč všetkými úrovňami, na ktorých učelia pracujú, vrátane riadiacich kompetencií, pričom podporuje školy a inštitúcie vysokoškolského vzdelávania v tvorbe strategických plánov a spolupráci v rámci PVU k inklúzii.

Budovanie kapacít, financovanie a monitoring:

- **stratégie, mechanizmy, usmernenia, kompetencie a stimuly pre všetkých učiteľov v oblasti budovania kapacít:** stratégie na podporu škôl alebo inštitúcií vysokoškolského vzdelávania s cieľom vytvoriť silné riadiace tímy, podporovať úlohu špeciálnych pedagógov ako jedného zo zdrojov pre školy v hlavnom prúde vzdelávania alebo propagovať pedagogické teórie inkluzívneho vzdelávania, resp. usmernenia k hodnoteniu kvality na účely plánovania profesijného vzdelávania učiteľov k inklúzii,
- **primerané a nákladovo efektívne mechanizmy financovania:** finančné stimuly, flexibilné mechanizmy získavania zdrojov a systematický zber dát o výdavkoch,
- **monitoring realizácie profesijného vzdelávania učiteľov k inklúzii** prostredníctvom komplexného rámca zodpovednosti, mechanizmov na riešenie nerovností v prístupe a mechanizmov na podporu vlastníctva procesov preskúmania a zlepšovania (Európska agentúra, 2019b).

Trendy a hlavné problémy v národných/ regionálnych politikách pre PVU k inklúzii

---

Na činnostiach mapovania politik pre PVU k inklúzii sa zúčastnilo dvadsaťšesť krajín¹. V spolupráci so zástupcami agentúry z uvedených krajín tím pre projekt TPL4I zostavil 26 národných/regionálnych **tabuliek mapovania politik** (Európska agentúra, 2020a) pomocou nástroja na samohodnotenie politiky (Európska agentúra, 2019b).

Tabuľky znázorňujú národné/regionálne politiky profesijného vzdelávania učiteľov k inklúzii. Analýza vyplnených tabuliek umožňuje tvorcom politik a ďalším účastníkom identifikovať oblasti politiky, ktorými sa krajiny v súčasnosti zaoberajú, v súlade s medzinárodnými politickými odporúčaniami a výsledkami výskumu, ako aj oblasti, ktoré by sa mali zvážiť pri tvorbe politik v budúcnosti.

---

¹ Belgicko (Flámske spoločenstvo), Bulharsko, Cyprus, Česká republika, Dánsko, Estónsko, Francúzsko, Grécko, Island, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Nemecko, Nórsko, Portugalsko, Rakúsko, Slovensko, Spojené kráľovstvo (Severné Írsko), Spojené kráľovstvo (Škótsko), Spojené kráľovstvo (Wales), Srbsko, Španielsko, Švajčiarsko, Švédsko a Taliansko.

Analýzou tabuliek sa zistili tieto trendy (Európska agentúra, 2020b):

Uplatňujú sa medzinárodné odporúčania pre komplexné politiky profesijného vzdelávania učiteľov k inklúzii, ktoré vychádzajú z koncepcie spravodlivosti. Napriek tomu sa v rámci národných/regionálnych politík chápe inklúzia ako potreba osobitných politík pre niektoré skupiny žiakov, ako napr. žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami. **Osobitné vzdelávacie politiky pre špecifické cieľové skupiny často vedú k osobitným alebo špecifickým prístupom v rámci profesijného vzdelávania učiteľov.** Preto je otázne, do akej miery vychádzajú prístupy PVU zo zásady spravodlivosti.

Rozsah, v akom inkluzívne vzdelávanie tvorí súčasť kontinua politík v oblasti PVU, sa medzi jednotlivými krajinami líši. Okrem toho **v mnohých krajinách existujú rozdiely medzi rôznymi fázami kontinua PVU**, najmä v súvislosti s indukciou začínajúcich učiteľov a profesijným rozvojom učiteľov vzdelávajúcich učiteľov, vrátane vedenia školy. Ako naznačuje množstvo politík pre pregraduálne vzdelávanie učiteľov a sústavný odborný rast, inkluzívne vzdelávanie niekedy tvorí súčasť politík PVU. V mnohých prípadoch sa však **príležitosti profesijného vzdelávania učiteľov týkajú tých žiakov, ktorí sú zaradení do kategórie žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami, bez jednoznačného prehľadu kompetencií pre inklúziu.**

Implementácia profesijného vzdelávania učiteľov k inklúzii odzrkadľuje **viacero stratégií spolupráce a prístupov v oblasti budovania kapacít**. Nemusia však nevyhnutne podporovať spoluprácu medzi všetkými učiteľmi resp. medzi učiteľmi s rôznymi úlohami (napr. triedni učitelia v hlavnom prúde vzdelávania a špeciálni pedagógovia). Aj keď pod všeobecné mechanizmy financovania PVU spadá aj profesijné vzdelávanie učiteľov k inklúzii, údaje o výdavkoch na PVU k inklúzii chýbajú. Monitoring vychádza z procesov hodnotenia kvality škôl. Chýba však spolupráca medzi rôznymi účastníkmi – ako napr. ministerstvami, miestnymi orgánmi, univerzitami a ostatnými agentúrami alebo sieťami – s cieľom posilniť politiku v oblasti profesijného vzdelávania učiteľov k inklúzii.

Vzhľadom na tieto zistenia tvoria nižšie uvedené kroky **hlavné odporúčania pre tvorcov politík**:

- **vypracovať politickú víziu pre celokariérne profesijné vzdelávanie učiteľov k inklúzii**, t. j. zapojiť všetkých učiteľov – vrátane špeciálnych zamestnancov – do profesijného vzdelávania k inklúzii a umožniť im naplňať potreby všetkých žiakov namiesto zameriavania sa na potreby konkrétnych skupín žiakov,
- **preskúmať ciele politiky profesijného vzdelávania pre všetkých učiteľov** a najmä poskytnúť usmernenia a stratégie, ktoré zohľadnia oblasti kompetencií, ktoré sú potrebné pre inkluzívne vzdelávanie,
- **zdôrazniť spoluprácu medzi všetkými účastníkmi**, ktorí sú zapojení do profesijného vzdelávania učiteľov k inklúzii.

Úloha profesijného vzdelávania učiteľov k inklúzii v oblasti systémov inkluzívneho vzdelávania

Zistenia boli prepojené aj s ekosystémovým modelom agentúry pre systémy inkluzívneho vzdelávania (Európska agentúra, 2017a; 2017b). Ekosystémový model vysvetľuje, ako rôzne štruktúry, procesy a výsledky inkluzívnych politík a inkluzívnej praxe na seba navzájom pôsobia na rôznych úrovniach systému a aký majú vplyv na žiakov.

Konkrétna oblasť politiky zameraná na podporu inkluzívneho vzdelávania, ako napr. profesijné vzdelávanie učiteľov k inklúzii, sa považuje za jeden z „úsekov“ vývoja systémov inkluzívneho vzdelávania. Týmto spôsobom možno identifikované výzvy v danej oblasti umiestniť do celého ekosystémového modelu. To umožňuje pochopiť vplyv faktorov na individuálnej, školskej a externej úrovni, ako napr. politické rámce na komunitnej a národnej alebo regionálnej úrovni, na rozvoj žiaka v systéme vzdelávania.

Agentúra tento prístup uplatnila pri vysvetlení vplyvu tvorby politiky na výsledky žiaka v niekoľkých projektoch:

- **Inkluzívne vzdelávanie v ranom detstve** (Európska agentúra, 2017a)
- **Zvyšovanie úrovne výsledkov všetkých žiakov v inkluzívnom vzdelávaní** (Európska agentúra, 2017b)
- **Podpora inkluzívneho vedenia školy** (Európska agentúra, 2019c)
- **Predchádzanie školského zlyhávania** (Európska agentúra, 2019d).

Pri uplatnení tohto prístupu na politiku profesijného vzdelávania učiteľov k inklúzii sa v ekosystéme objavujú tieto výzvy:

Na **národnej/regionálnej úrovni** politiky profesijného vzdelávania učiteľov odzrkadľujú súčasné politiky v oblasti vzdelávania. Namiesto podporovania rovnakých príležitostí pre všetkých žiakov a zásad inkluzívneho vzdelávania sa podporujú práva konkrétnych skupín žiakov. Politiky profesijného vzdelávania učiteľov sa musia zameriavať na plnenie potrieb všetkých žiakov. Okrem toho tieto politiky musia preklenúť rozdiely medzi rôznymi fázami profesijného vzdelávania učiteľov.

Na **komunitnej úrovni** ponúka spolupráca medzi učiteľmi na školách a učiteľmi vyučujúcimi učiteľov na univerzitách a vysokých školách širokú škálu príležitostí v oblasti profesijného vzdelávania učiteľov k inklúzii. Z hľadiska spolupráce medzi školami a miestnymi orgánmi je potrebné zosúladiť politickú víziu, strategické plány škôl a potreby učiteľov v oblasti profesijného vzdelávania k inklúzii.

Na **školskej úrovni** musia politiky pre začínajúcich a skúsených učiteľov a ďalších zamestnancov s rôznymi kvalifikáciami a úlohami podporovať príležitosti na spoluprácu v rámci PVU, a to aj pre učiteľov vzdelávajúcich učiteľov, ako sú napr. učitelia v pozícii mentorov či riaditelia škôl.

Na úrovni jednotlivca potrebujú učitelia politiky, ktoré poskytujú základné hodnoty a kompetencie s cieľom vyhovieť potrebám všetkých žiakov, zabezpečiť dostupnosť príležitostí profesijného vzdelávania učiteľov k inklúzii a umožniť učiteľom postupovať podľa flexibilných a adaptovateľných prístupov profesijného vzdelávania učiteľov k inklúzii.

Profil inkluzívneho učiteľa na pokrytie kontinua profesijného vzdelávania učiteľov

---

Vyššie uvedené zistenia boli prepojené so základnými hodnotami a kompetenciami **Profilu inkluzívneho učiteľa** (Európska agentúra, 2012). *Profil* je určený na tvorbu politik v rámci pregraduálneho vzdelávania učiteľov. Zistenia v rámci projektu TPL4I zdôrazňujú potrebu spolupráce v oblasti profesijného vzdelávania učiteľov k inklúzii naprieč celým profesijným kontinuum učiteľov a špecializovaných zamestnancov. Zistenia preto naznačujú, že uplatnenie *profilu*:

- umožní pokryť kontinuum príležitostí v profesijnom vzdelávaní učiteľov k inklúzii, a to v rámci kariéry učiteľov a nad rámec učiteľskej profesie, vrátane profesijného vzdelávania špecialistov a učiteľov vzdelávajúcich učiteľov. Namiesto ponuky rôznych príležitostí na profesionálne vzdelávanie, ktoré vedú k rôznym odborným kvalifikáciám, musia byť všetci učitelia pripravovaní na inkluzívne vzdelávanie v rámci celého kontinua profesijného vzdelávania učiteľov k inklúzii a prostredníctvom kolaboratívneho učenia pre všetkých.
- musí slúžiť ako podklad pre politické diskusie o základných hodnotách, z ktorých vychádzajú príležitosti profesijného vzdelávania učiteľov k inklúzii. Všetky fázy kontinua profesijného vzdelávania učiteľov k inklúzii sa musia opierať o základné hodnoty, ktoré sa jednoznačne zameriavajú na ocenenie rozmanitosti žiakov, podporu všetkých žiakov, spoluprácu s ostatnými účastníkmi a zapájanie sa do činností súvisiacich s profesijným vzdelávaním učiteľov k inklúzii. Uplatnenie základných hodnôt a kompetencií *profilu* na všetky fázy kontinua profesijného vzdelávania učiteľov k inklúzii by krajinám pomohlo preklenúť rozdiely v politikách v oblasti budovania kapacít.
- musí slúžiť ako podklad pre politické diskusie o základných kompetenciách všetkých pracovníkov, ktorí pôsobia v inkluzívnom prostredí. Kvalita vzdelávacích príležitostí, ktoré sú potrebné na inkluzívne vzdelávanie, závisí od kvality vedomostí, postojov a zručností učiteľov, ktoré si postupne budujú počas svojej kariéry. Bez dostatočného kontinua príležitostí profesijného vzdelávania učiteľov k inklúzii nebudú učitelia pripravení pripravovať a poskytovať kvalitné vzdelávanie všetkým študentom.
- môže iniciovať mechanizmy financovania profesijného vzdelávania učiteľov k inklúzii (t. j. financovania na národnej, regionálnej a miestnej úrovni) a postupy monitoringu v záujme naplnenia základnej hodnoty, ktorou je osobný profesijný rozvoj.

Tieto zistenia odôvodňujú použitie *profilu* v rámci celého kontinua profesijného vzdelávania učiteľov k inklúzii. Na uvedený aspekt sa zameriava fáza č. 2 projektu TPL4I.

Aby bolo možné rozšíriť dosah na všetkých žiakov a garantovať vysoko kvalitné vzdelávanie pre všetkých, inkluzívne vzdelávanie musí zahŕňať všetkých učiteľov: študentov učiteľstva, začínajúcich učiteľov, skúsených učiteľov, špeciálnych pedagógov a ďalších podporných pracovníkov a učiteľov vzdelávajúcich učiteľov. Použitie *profilu* ponúkne víziu a oblasti kompetencií pre ďalšiu tvorbu politiky v oblasti profesijného vzdelávania učiteľov k inklúzii.

Záverečné poznámky

Projekt TPL4I pokrýva kľúčovú tému tvorby politiky, ktorá sa všeobecne uznáva ako nevyhnutný predpoklad pre inkluzívne vzdelávanie. Učitelia a ďalší zamestnanci, ktorí pôsobia v inkluzívnej praxi, ako aj všetci účastníci zapojení do rozvoja inkluzívneho vzdelávania na rôznych úrovniach systému, musia mať prístup ku koherentnej a kontinuálnej škále príležitostí profesijného vzdelávania, aby mohli ponúknuť školy pre všetkých.

Na základe analýzy sebahodnotení krajín, ktoré sa týkali hlavných prvkov politík profesijného vzdelávania učiteľov k inklúzii, sa zistilo, že:

- politická podpora pre profesijné vzdelávanie učiteľov k inklúzii nie je rovnomerne rozložená pozdĺž kontinua celokariérneho vzdelávania pre všetkých zamestnancov, ktorí pôsobia v inkluzívnom vzdelávaní,
- v záujme podpory celého profesijného vzdelávania učiteľov k inklúzii a preklenutia rozdielov v rôznych aspektoch rozmanitosti je potrebná spoločná vízia spravodlivosti,
- z prístupov založených na spolupráci medzi úrovňami škôl a vo vzťahu k iným zástupcom, napr. na komunitnej alebo národnej/regiónálnej úrovni, vyplývajú rôzne príležitosti pre profesijné vzdelávanie učiteľov k inklúzii. Treba však zintenzívniť medzisektorovú a celokariérnu spoluprácu.

Čo je najdôležitejšie, v záujme posilnenia angažovanosti a vlastnej efektívnosti učiteľov a škôl v inkluzívnom vzdelávaní sú **kompetenčné rámce pre učiteľov vo vzťahu k inklúzii kľúčovým prvkom politického rámca pre profesijné vzdelávanie učiteľov k inklúzii**.

Toto záverečné zistenie je výzvou k presadzovaniu a podpore tvorby politiky v jednotlivých krajinách.

Na základe uznania spoločných hodnôt a oblastí kompetencií pre inklúziu môže *Profil inkluzívneho učiteľa* (Európska agentúra, 2012) ponúknuť kompetenčný rámec, ktorý je potrebný na oslovenie širšieho odborného publika. Cieľom je pripraviť všetkých učiteľov a ich kolegov na inkluzívne vzdelávanie a podporiť ich v záväzku neustále sa vzdelávať v tejto oblasti.

V rámci fázy č. 2 projektu TPL4I sa bude ďalej skúmať využitie *profilu* na účely posúdenia inkluzívneho učenia a spravodlivosti vo vzdelávaní v rámci všetkých príležitostí profesijného vzdelávania učiteľov k inklúzii. Politikami inkluzívneho vzdelávania, ktoré sami

osebe podčiarkujú cieľ 4 udržateľného rozvoja (OSN, 2015), by sa malo rozšíriť poslanstvo „Všetci znamenajú všetci“ (UNESCO, 2020) na „Všetci znamenajú všetci znamená všetci učiteľia“. Ide o pripomenutie oblastí kompetencií, ktorým sa musia všetci odborníci v danom odbore venovať.

Výstupné údaje projektu

Výsledkom činností v rámci fázy č. 1 projektu TPL4I boli materiály **TPL4I – Prehľad literatúry** (Európska agentúra, 2019a), **TPL4I – Nástroj na samohodnotenie politiky** (Európska agentúra, 2019b), **TPL4I – Tabuľky mapovania politík** (Európska agentúra, 2020a), **TPL4I – Analýza politík v krajinách Európy** (Európska agentúra, 2020b), **TPL4I – Správa o metodike** (Európska agentúra, 2020c) a predmetný materiál **TPL4I – Záverečná súhrnná správa k fáze č. 1**.

Všetky výstupy sú k dispozícii na webovej stránke projektu TPL4I:
www.european-agency.org/projects/TPL4I.

Literatúra

Európska agentúra pre rozvoj vzdelávania osôb so špeciálnymi vzdelávacími potrebami, 2012. *Profil inkluzívneho učiteľa*. (A. Watkins, red.). Odense, Dánsko.

www.european-agency.org/resources/publications/teacher-education-inclusion-profile-inclusive-teachers (posledný prístup: november 2020)

Európska agentúra pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania, 2015. *Stanovisko Agentúry k inkluzívnym vzdelávacím systémom*.

www.european-agency.org/resources/publications/agency-position-inclusive-education-systems-flyer (posledný prístup: október 2020)

Európska agentúra pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania, 2017a. *Inclusive Early Childhood Education: New Insights and Tools – Contributions from a European Study [Inkluzívne vzdelávanie v ranom detstve: nové pohľady a nástroje – príspevky z európskej štúdie]*. (M. Kyriazopoulou, P. Bartolo, E. Björck-Åkesson, C. Giné a F. Bellour, red.).

Odense, Dánsko.

www.european-agency.org/resources/publications/inclusive-early-childhood-education-new-insights-and-tools-contributions (posledný prístup: august 2020)

Európska agentúra pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania, 2017b. *Raising the Achievement of All Learners: A Resource to Support Self-Review [Zvyšovanie úrovne výsledkov všetkých žiakov: zdroj na podporu samohodnotenia]*. (V. J. Donnelly a A. Kefallinou, red.). Odense, Dánsko.

www.european-agency.org/resources/publications/raising-achievement-all-learners-self-review (posledný prístup: december 2020)

Európska agentúra pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania, 2019a. *Teacher Professional Learning for Inclusion: Literature Review [Profesijné vzdelávanie učiteľov k inklúzii: prehľad literatúry]*. (A. De Vroey, S. Symeonidou a A. Watkins, red.). Odense, Dánsko.

www.european-agency.org/resources/publications/TPL4I-literature-review (posledný prístup: február 2020)

Európska agentúra pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania, 2019b. *Teacher Professional Learning for Inclusion: Policy Self-Review Tool [Profesijné vzdelávanie učiteľov k inklúzii: nástroj na samohodnotenie politiky]*. (S. Symeonidou a A. De Vroey, red.). Odense, Dánsko.

www.european-agency.org/resources/publications/TPL4I-policy-self-review-tool (posledný prístup: február 2020)

Európska agentúra pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania, 2019c. *Inclusive School Leadership: Exploring Policies Across Europe [Inkluzívne vedenie školy: prieskum politík v Európe]*. (E. Óskarsdóttir, V. Donnelly a M. Turner-Cmuchal, red.). Odense, Dánsko. www.european-agency.org/resources/publications/inclusive-school-leadership-synthesis (posledný prístup: október 2020)

Európska agentúra pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania, 2019d. *Preventing School Failure: Examining the Potential of Inclusive Education Policies at System and Individual Levels [Predchádzanie školského zlyhávania: preskúmanie potenciálu inkluzívnych vzdelávacích politík vo vzťahu k systému a jednotlivcom]*. (A. Kefallinou, red.). Odense, Dánsko. www.european-agency.org/resources/publications/preventing-school-failure-synthesis-report (posledný prístup: október 2020)

Európska agentúra pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania, 2020a. *TPL4I policy mapping grids [Tabuľky mapovania politík]*. Odense, Dánsko. www.european-agency.org/projects/TPL4I/policy-mapping (posledný prístup: november 2020)

Európska agentúra pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania, 2020b. *Teacher Professional Learning for Inclusion: An Analysis of Country Policies in Europe [Profesijné vzdelávanie učiteľov k inklúzii: analýza politík v krajinách Európy]*. (S. Symeonidou, A. De Vroey a A. Lecheval, red.). Odense, Dánsko. www.european-agency.org/resources/publications/TPL4I-synthesis (posledný prístup: december 2020)

Európska agentúra pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania, 2020c. *Teacher Professional Learning for Inclusion: Methodology Report [Profesijné vzdelávanie učiteľov k inklúzii: správa o metodike]*. (A. De Vroey a S. Symeonidou, red.). Odense, Dánsko. www.european-agency.org/resources/publications/TPL4I-methodology (posledný prístup: december 2020)

Organizácia Spojených národov, 2015. *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development [Premena nášho sveta: Agenda pre udržateľný rozvoj 2030]*. Rezolúcia prijatá Valným zhromaždením 25. septembra 2015. A/RES/70/1. sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld (posledný prístup: december 2020)

UNESCO, 2020. *Global Education Monitoring Report 2020: Inclusion and education: All means all [Globálna monitorovacia správa o vzdelávaní 2020: inklúzia a vzdelávanie: všetci znamená všetci]*. Paríž: UNESCO. unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000373718/PDF/373718eng.pdf.multi (posledný prístup: december 2020)

Sekretariát:

Østre Stationsvej 33
DK-5000
Odense C
Denmark
Tel.: +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Kancelária v Bruseli:

Rue Montoyer 21
BE-1000
Brussels
Belgium
Tel.: +32 2 213 62 80
brussels.office@european-agency.org

www.european-agency.org